

اشاریہ

مرتب: سید کامران عباس کاظمی
لپکھر، شعبہ اردو
بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد

ابوالحق بن اسماعیل بن ابراہیم قیقانی: ۲۷۶ ابوالتعلیل، حازم صالح: ۱۹۷، ۱۹۶ ابوالبشر اسماعیل بن ابراہیم قیقانی بصری: ۲۷۶ ابوالحسن، مولانا: ۳۳ ابوالعشائر: ۲۷ ابوالفضل صدیقی: ۳۹۶ ابوالکلام آزاد: ۱۵۳ ابواللیث صدیقی، ڈاکٹر: ۱۶۵، ۱۶۳، ۱۵۹ ابوبکر محمد ابن درید: ۲۸ ابوتمام: ۲۱۹ ابوداؤد سیپویہ قصداری کی: ۲۷ ابوعلی فارسی: ۲۱۸ احشام حسین: ۳۳۳، ۳۳۲، ۱۳۸ احسان دانش: ۳۰۰، ۳۰۹، ۳۰۸، ۳۰۷ احسن فاروقی، ڈاکٹر: ۳۹۵ احمد خان ابدالی: ۲۸۸، ۲۸۱۲۸۰ احمدریاض: ۱۲۹ احمدم شاہ: ۲۸۰ احمدم شاہ ابدالی: دیکھئے احمد خان ابدالی احمدم شاہ ولی: ۳۲۱، ۳۲۰	۶ آڈرے ہیپ برن: ۲۵۱ آرٹی اے گرفتھ: ۳۵ آرسن ویلز: ۳۰۴ آزاد، محمد حسین: ۱۳، ۱۸، ۷۹، ۷۸۰، ۷۸۲ آغا شاہد علی خان: ۲۵۱ آفتاب احمد خاں، ڈاکٹر: ۳۲۰ آل احمد سرور: ۱۷۶، ۱۳۸ آلن برش، ڈاکٹر: ۲۳۳ ابراہیم بن سلیمان: ۵۳ ابراہیم بن مقصود قیقانی: ۲۷۶ ابن اسحاق: ۲۰۵، ۲۰۳ ابن الجوزی، علامہ: ۲۰۳ ابن بطوط: ۳۲۳، ۳۲۲ ابن خالویہ الحجی: ۲۱۸ ابن دستویی: ۲۱۸ ابن ہشام: ۲۰۵ ابوتمام: ۲۱۶ ابوظاب بن عبدالمطلب: ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۰۰

- احمد شجاع پاشا، حکیم: ۵۰، ۳۹
 احمد علی: ۲۸
 احمد علی سیف، حکیم: ۱۹
 احمد غزاوی: ۲۰
 احمد ندیم قاسی: ۲۷، ۲۰، ۲۷، ۲۸، ۲۹۷، ۲۹۵، ۱۳۵، ۱۳۱، ۲۸، ۲۹۲، ۳۰۲، ۳۰۴
 اللہ دین: ۳۶۲
 الیگزندر برزن: ۲۸۲
 ام سلمہ، سیدہ، ام المؤمنین: ۲۰۵
 امان دہلوی، خواجہ: ۷۰، ۲۵
 امتیاز علی خاں عرشی: ۱۷۸، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۷۸، ۱۸۱، ۱۷۸، ۱۸۵، ۱۸۳، ۱۸۱، ۱۷۸
 امراء القیس: ۲۱۵
 امیر تیمور: ۲۲
 امیر خسرو: ۳۷۰
 امیہ بن خلف: ۲۷
 انانچکوانی: ۱۷۰، ۱۷۱
 انتظار حسین: ۳۹۵
 انوار الحنفی، مفتی: ۱۷، ۱۷۷، ۱۷۶، ۱۸۶
 انوار فیروز، منشی: ۱۹
 انور جاد: ۳۹۵
 انوری: ۸۱، ۷۹
 انیس قمر: ۲۰
 انیس ناگی: ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۳۷۷، ۳۹۲
 اوحد الدین احمد، مولوی: ۳۲، ۳۶۲
 اورنگ زیب عالمگیر: ۳۳۲، ۲۸۱، ۲۷۹، ۲۷۸، ۲۷۸، ۲۷۹
 اوہمنی: ۲۸
 اپنچ - جی - ویلز: ۶۰۳
 ایڈورڈ بی ایست وک: ۲۲۵
 ایڈورڈ سعید: ۲۸، ۲۸، ۲۷، ۲۷، ۲۷، ۲۷، ۲۷، ۲۷، ۲۷، ۲۷، ۲۷
 ایزرا پاؤلٹ: ۳۷۲
- احمد شجاع پاشا، حکیم: ۵۰، ۳۹
 احمد علی: ۲۸
 احمد علی سیف، حکیم: ۱۹
 احمد غزاوی: ۲۰
 احمد ندیم قاسی: ۲۷، ۲۰، ۲۷، ۲۸، ۲۹۷، ۲۹۵، ۱۳۵، ۱۳۱، ۲۸، ۲۹۲، ۳۰۲، ۳۰۴
 اللہ دین: ۳۶۲
 الیگزندر برزن: ۲۸۲
 احمد بن حسین: دیکھنے منتظر
 اختر حسین رائے پوری، ڈاکٹر: ۲۹۳، ۱۳۸
 اختر علی منیر، سید: ۱۹
 ادیب واسطی: ۲۰
 ارسطو: ۲۲۶، ۲۵، ۲۲۶
 ارمان عثمانی: ۲۰
 ارمان عثمانی نقی احمد پوری: ۲۰
 ارنست بو: ۲۵۳
 ارنست منینو لوسا ہوں: ۳۷۳
 ارنست ہمیگوئے: ۳۰۹، ۳۱۵، ۳۱۳، ۳۱۰
 اسحاق وان ڈر ہیو: ۱۲۸
 اظہر ادیب: ۲۰
 افلاطون: ۲۶۳
 اقبال، ڈاکٹر: ۱۹۱، ۱۹۰، ۱۸۹، ۵۹، ۵۲، ۵۱، ۵۰، ۳۹، ۳۷، ۲۲، ۲۳
 انیس ناگی: ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۳۷۷، ۳۹۲
 اکبرالہ آبادی: ۱۷
 اکبر شاہ ثانی: ۲۸۱
 اکبر علی خاں: ۱۷۵، ۱۸۲، ۱۷۶
 البرٹ آئن شائن: ۲۶۳
 البرٹو، کاگوپڑو: ۱۲۶، ۱۲۵
 البرقوتی، عبدالرحمن: ۲۱۸

بے نظیر بھٹو: ۳۰۷، ۳۰۸

پ

پروست: ۱۵۲

واشاد کا نجومی، پروفیسر: ۲۰

پرمیم چند: ۲۹۵

پونگر: ۲۸۳

پیٹیشیہ وو: ۸۰۲

پنکھم: ۱۰

ت

تحسین فراقی، ڈاکٹر: ۱۵۲، ۱۵۰

توپر سپرا: ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵

توپتیں احمد قادری: ۷۵

تحامس ہارڈی: ۶۸

تیج کرشنا بھائیا: ۱۷۰، ۱۶۹، ۱۶۸، ۱۷۱

ٹ

ٹ۔ جو دو بوائز: ۳۳۸

ٹالیوٹ: ۳۵۳

ٹالشانی: ۳۹۵، ۷۱، ۲۸

ٹپپ سلطان: ۲۸۱

ج

جارج مارکسٹرین: ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵

جارج ہیڈلی: ۱۶۸

جام درک: ۲۸۲

جان اسپازیٹو، پروفیسر: ۲۲۹

جان اسٹورٹ مل: ۲۶۶، ۲۶۵

جان جوشوا کیٹر: ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷

جانے ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷

المبرٹ گیرارڈ، پروفیسر: ۳۷۰

المزبھ آرڈن: ۲۵۳

ایلیٹ: ۱۳۵، ۱۵۰، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹

ایمائلی تیڑا: ۱۶۲

ایندرسن: ۲۶۰

ایندریں کرمن: ۱۹۲

ایوب خان: ۳۰۷، ۳۰۸

ای۔ جی۔ براؤن: ۲۲۷، ۲۲۶

اے۔ بے۔ آربی: ۲۲۷، ۲۲۶

ب

بابا بلھے شاہ، حضرت: ۳۷۰، ۳۶۰

بابا فرید الدین گنج شکر، حضرت: ۳۶۰

بانو قدسیہ: ۳۹۲

برٹرینڈ رسل: ۲۶۳، ۲۶۱

برچ پرکی، ڈاکٹر: ۳۰۳، ۳۰۲

برگسان: ۱۳۷

برئارڈ لیوس: ۲۳۰

بروز: ۲۲۲

برونگ: ۳۷

بری امام: دیکھنے شاہ عبداللطیف

بریخت: ۲۷۱، ۲۷۰، ۲۶۹

بشری رحمن: ۲۰

خجس این کارڈوز: ۲۶۳

خجس شلزے: ۱۲۵، ۱۲۶

بنی دھڑ، پنڈت: ۳۱

بہادر شاہ: ۲۸۷، ۲۸۱، ۱۲۰

بیدری: ۳۹۶، ۲۹۵، ۲۸۴

بیکن: ۲۵

بیگم ذکیہ شاہ نواز نیازی: ۱۰۵

ج

- جان سی نسلیڈ: ۳۹
 جان لارنس، سر: ۸۵، ۹۳
 جاوید اقبال، ڈاکٹر: ۲۰
 جدھاوا: ۱۶۹
 جریر: ۲۱۵
 جسٹس گولٹ: ۲۲۱
 جعفر بن الجراح طالب: ۲۱۲، ۲۱۱، ۲۱۰، ۲۰۸
 جعفر بن الخطاب قصداری: ۲۷
 جلال الدین: ۱۷۶
 جلال الدین رومی: ۳۸۲
 جلال الدین لبید: ۱۹
 جلال الدین مکبرنی: ۲۷
 جلیل عالی: ۳۷۶
 جمال سید میاں: ۳۷۰
 جمیلہ ہاشمی: ۳۹۶، ۴۰
 جمیل جالبی، ڈاکٹر: ۲۷۳، ۳۲۷، ۳۲۰، ۳۱۹
 جوزیناں: ۲۳۶
 جہاں دارشاہ: ۱۶۱، ۱۶۰
 جنک سن، ڈاکٹر: ۲۳۲
 جیمز جوائس: ۳۹۵، ۴۰، ۷۴
 جین آسٹن: ۲۸
 جین آرٹر: ۲۸
 جین فلپ ووگل، پروفیسر: ۱۶۹، ۱۶۸، ۱۶۷، ۱۶۶
 جے بی فلر: ۳۸
 جے ڈموون: ۲۲۵
 جے فلپ رسٹن: ۲۲۳
 جے کشن داس، راجہ: ۳۱
 جے کنڈی: ۲۷
 حارچی محمد اصغر: ۱۱۱
 حارچی محمد عبدال سبحان: ۲۰
 حافظ شیرانی، محمود خاں: ۷۷، ۱۷۹، ۱۸۳، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸
 حافظ عبدالقوس قدسی: ۲۰
 حافظ لدھیانوی: ۱۲۹
 حالی، الاطاف حسین: ۱۱، ۱۳، ۳۳، ۳۴، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱
 حامد علی خاں، مولانا: ۱۸۲، ۱۸۲، ۳۲
 حامدی کاشمیری: ۱۳۷
 حسان: ۲۱۵
 حسرت موبہانی: ۱۷۸

ح

- حاجی محمد اصغر: ۱۱۱
 حاجی محمد عبدال سبحان: ۲۰
 حبیب سن، ڈاکٹر: ۲۳۲
 جیمز جوائس: ۳۹۵، ۴۰، ۷۴
 جین آسٹن: ۲۸
 جین آرٹر: ۲۸
 جین فلپ ووگل، پروفیسر: ۱۶۹، ۱۶۸، ۱۶۷، ۱۶۶
 جے بی فلر: ۳۸
 جے ڈموون: ۲۲۵
 جے فلپ رسٹن: ۲۲۳
 جے کشن داس، راجہ: ۳۱
 جے کنڈی: ۲۷
 حامد علی خاں، مولانا: ۱۸۲، ۱۸۲، ۳۲
 حامدی کاشمیری: ۱۳۷
 حسان: ۲۱۵
 حسرت موبہانی: ۱۷۸

- حسین خان: ۷، ۷
حضرت بی بی پاک دامن: ۳۶۲
حفیظ الرحمن، مولانا: ۱۹
حکم بن العاص: ۲۵
حکیم ابوالقاسم میرقدرت اللہ قاسم: ۷۵
حکیم محمد نبی مجال: ۷۸، ۱، ۱
حمدید احمد خاں: ۲، ۱، ۷، ۱
حمدید شاہد: ۳۹۵
حیات سپرا: دیکھئے تو یہ سپرا
حیات میرٹھی: ۲۰
- خ**
- خاقانی: ۷۹، ۷۲
خالد احمد: ۱۳۵
خالد بن ولید: ۷
خالده حسین: ۳۹۶
خان بہادر ششی غلام نبی: ۲۰
خان بہادر، نواب ضیاء الدین احمد: ۱۸۰
خان آرزو، سراج الدین علی: ۷۵
خدیجہ مستور: ۳۹۵، ۲۸
خرم بہاول پوری: ۱۹
خطیب بغدادی: ۲۱۸
- ذ**
- ذوالتفارعلی بھٹو: ۷، ۳۹۹، ۳۱۵، ۳۱۲، ۳۰۷
ذوق، شیخ ابراہیم: ۲۰، ۱۹
ذی شان اطہر: ۲۰
- ر**
- راہرٹ سنڈیکن: ۲۸۵
رابعہ بنت کعب خضری: ۲۰۵
رابعہ بنت کعب قزداری: ۲۷۶
خواجہ میر درد: ۸۱

- رایجہ چیق: ۷۱
 رایجہ خلیق اللہ: ۹۳، ۹۱
 رنجیت سنگھ، مہاراجہ: ۳۲۷، ۲۸۱
 راجہ نادر خان: ۸۹
 رانا پھول محمد خان: ۱۱۱
 ربی بن ابراہیم بن مقسم قیاقانی: ۲۶۲
 رتن ناتھ سرشار: ۱۷
 رچڈ آکسل: ۲۲۲
 رچڈ آنرک بروس: ۲۸۵
 رچڈ آنرک: ۱۷
 رحم علی مری: ۲۸۵
 رحمت اللہ ارشد، علامہ: ۸۷، ۸۹، ۱۱۰
 رشید امجد، ڈاکٹر: ۳۷۱
 رضیہ نور محمد، ڈاکٹر: ۱۲۱
 رنے گیوں: ۱۳۸
 روکا: ۲۵۳
 روٹر سکا: ۲۵۰
 روٹر رائسن: ۳۵۳
 زیری، امام: ۲۰۳
- ث**
- ٹراک لائیک: ۲۲۶
- س**
- ساجد علی: ۱۵۲، ۱۵۲
 ساحر لدھیانیوی: ۱۲۹
 سارتر: ۲۲۹
 سبط علی سبا: ۳۰۹
 سکنیتین، سلطان ناصر الدین: ۲۷۲
 سجاد باقر رضوی، ڈاکٹر: ۱۲۷، ۱۲۶
 سدل مصر: ۲۸۸
- سردار الطاف حسین: ۱۰۱
 سردار امجد حمید خان دستی: ۱۰۰، ۱۰۹، ۱۰۰
 سردار رفیق احمد لغاری: ۱۱۱
 سردار علی جاوید: ۱۳۵
 سردار محمد عارف: ۱۱۰
 سرسید احمد خان: ۱۱۰، ۱۸۰، ۲۶۸، ۲۹۲، ۲۸۸، ۲۶۷، ۲۹۰
 سرور ناز: ۲۰
 سعادت خاں، برہان الملک: ۲۸۰
 سفراط: ۲۶۲
 سکندر عظیم (ائیگزینڈر): ۱۷، ۳۵۵، ۳۶۵
 سگمنڈ فرائید، ڈاکٹر: ۱۱، ۱۲، ۱۳
 سلطان باہو: ۳۲۰
 سلطان حسین ارغون: ۲۷، ۲۷۹، ۲۷۶
 سلطان حیدر علی: ۲۸۱
 سلطان تختی سرور: ۳۳۶
 سلطان محمد خان خوارزم: ۲۷
 سلطان محمد خوری: ۶۷
 سلطان محمود غزنوی: ۲۷۶
 سلطان مسعود بن محمود غزنوی: ۳۲۵
 سلیم احمد: ۱۱۳، ۱۵۰، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷
 سلیم اختر، ڈاکٹر: ۱۱، ۱۰، ۱۰۱
 سلیم الدین قریشی: ۱۲۲، ۱۲۵، ۱۵۹
 سلیمان قلی خاں: ۸۰
 سمرست ماہم: ۶۸
 سنتی کمار جیتر جی: ۱۶۶
 سودا، مرتضیٰ محمد رفیع: ۷۳، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰
 سورج مل: ۸۲، ۸۱
 سورن شف مان، ڈاکٹر: ۲۲۳

- سہیل احمد خاں، ڈاکٹر: ۳۷۱
 سہیل اختر: ۲۰
 سی ایف۔ اینڈ رویز: ۳۳۷
 سید احمد ترمذی: ۳۳۶
 سید احمد وصی بلگرامی: ۷۷۱
 سید امیں شاہ جیلانی: ۲۰
 سید تابش الوری: ۲۰
 سید جاوید اختر: ۲۰
 سید ذاکر حسین شاہ: ۱۰۹
 سید ضیر حسین دہلوی: ۳۳۶
 سید فخر الدین بیبے: ۲۰
 سید قاسم جلال: ۲۰
 سید قدرت نقوی: ۷۷۸، ۱۷۸۱
 سید محمد خاں بہادر: ۱۸۰
 سید محمد طیف: ۳۲۲
 سید مراد شاہ: ۲۰
 سید مسعود حسن شہاب دہلوی: ۲۰
 سید معین الرحمن، ڈاکٹر: ۱۸۶، ۱۷۹، ۱۷۸
 سید نذر علی شاہ: ۲۰
 سید نقی بلگرامی: ۷۸۱
 سید یعقوب انجانی: ۳۳۶
 سید آل احمد: ۲۰
 سید اقبال احمد شاہ: ۱۰۵، ۹۳، ۹۱
 سید طاہر احمد شاہ: ۱۰۵
 سید فتح علی حسینی گردیزی: ۷۵، ۵۷
 سیرو: ۳۶۹
- سیف الدولہ: ۲۱۷
 سید احمد شہید: ۲۸۸، ۲۸۵
 سید سلیمان ندوی، مولانا: ۲۷۳
 سید محمد اولاد علی گیلانی: ۲۷
ش
 شاہ بیگ ارغون: ۲۷۹
 شاہ حاتم، شیخ ظہور دین: ۳، ۷۴، ۷۸، ۷۶، ۷۵، ۷۳
 شاہ زمان: ۲۸۱
 شاہ شجاع الملک: ۲۸۵، ۲۸۳، ۲۸۲
 شاہ عالم: ۸، ۲۱، ۱۲۱، ۸۰، ۷۸
 شاہ عبداللطیف: ۳۶۱
 شاہ ولی اللہ: ۳۷۲، ۲۸۸
 شاہ یوسف گردیز: ۳۳۶
 شاہد حسن رضوی: ۲۱
 شبیل نعمانی: ۳۲۷
 شجاع احمد ناموں، ڈاکٹر: ۲۰، ۱۹
 شجاع الدین ارغون: ۲۷۹
 شری وستوا: ۱۶۹
 شفیق احمد، ڈاکٹر: ۲۱
 شفاقت الطاف: ۲۰
 شمس الدین گیلانی: ۱۹
 شمس الرحمن فاروقی: ۱۱، ۱۳۸، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۳۷۲، ۳۹۶
 شیم حنفی، ڈاکٹر: ۱۱
 شوکت بزرگواری، ڈاکٹر: ۲۷۳
 شوکت صدقی: ۳۹۶، ۳۰۲
 شومبرک: ۱۲۳
 شہاب الدین غوری: ۲۷۶
 شہاب دہلوی: ۱۳۰، ۲۰

- شیخ سعدی: ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸
 شیخ ظہور الدین خاتم: ۷
- شیخ محمد اکرم: ۱۸۲، ۱۸۳
 شیخ مسعود صادق: ۸۹، ۸۸
 شیخ نواب محمد مصطفیٰ خاں: ۸۰، ۷۸
 شیخ پیر: ۱۵۲
 شیر شاہ سوری: ۲۷
- شیخ عابد صدیق: ۲۰
 عالمگیر ثانی: ۲۸۰
 عائشہ صدیقہ، ام المؤمنین: ۲۰۵
 عبادت بریلوی، ڈاکٹر: ۳۲۷
 عبدالحق: ۸۹
 عبدالحق شوق: ۲۰، ۱۹
 عبدالحق، مولوی: ۳۲۰
 عبدالحکیم شرر: ۱۷
 عبدالحیمد ارشد: ۱۹
 عبدالناصر توبی، ڈاکٹر: ۱۳۵، ۱۳۴، ۱۳۰
 عبدالرحمن آزاد: ۱۹
 عبدالروف پارکیہ، ڈاکٹر: ۱۶۲
 عبدالعزیز آروی، مولوی: ۳۲
 عبدالقوی وسنوی: ۲۷
 عبد اللطیف، ڈاکٹر: ۱۸۶، ۱۸۱
 عبد اللہ البرق: ۲۰
 عبد اللہ بن الحارث: ۲۰
 عبد اللہ حسین: ۲۷
 عبدان سقہ: ۲۱۸
 عبد اللہ حسین: ۳۰۶، ۳۹۵
 علی بن ابی طالب: ۳۳۸، ۲۷۵، ۷۳
 عبید اللہ قدسی: ۳۷۰
 عثمان: ۲۷۵
 عثمان بن مظعون: ۲۰
- صلادق محمد خاں، سر: ۱۸
 صدیق طاہر: ۲۰
 صدیق کلیم: ۳۷
 صدر محمود، ڈاکٹر: ۳۱۳
 صفی الدین گارزنی: ۳۲۶
 صلاح الدین ایوبی: ۶۷
 صوفی گرو جس مان: ۲۵۰
- ض
- ضاک دہلوی: ۶
 ضیا جاندھری: ۳۸۵
 ضیاء اللہ خاں پنگش، ڈاکٹر: ۱۰۹
 ضیاء احمد، جزل: ۳۹۹، ۳۰۷، ۳۰۶، ۹۱
- ط
- طارق علی: ۲۰۰، ۱۹۶
 طالب گورگانی، مرزا: ۳۰۶
 طبعی: ۳۷۰
 طہماپ بیگ: ۲۲۸
- ظ
- ظ۔ انصاری: ۳۷۳
 ظفر علی خاں، مولانا: ۲۸۹

- عربی: ۷۶، ۷۹، ۸۱
 غلام حیدر والیں: ۹۱، ۹۴، ۹۵، ۹۷، ۹۸
 غلام عباس: ۲۸
 غلام نبی میں: ۸۸
 غلام ہدایت مصطفیٰ: ۶۷، ۷۷
 غیاث الدین غوری: ۲۷۶
ف
 فاطمہ جناح، مادرِ ملت: ۳۰۶
 فتح محمد ملک، پروفیسر: ۱۳، ۳۰۰، ۳۲۷، ۳۲۹
 فخر دین نظامی: ۳۲۰، ۳۲۲، ۳۲۴، ۳۲۶
 فدوی پنجابی: ۷۶، ۸۰
 فرانس گلادوین: ۲۲۷، ۲۲۸
 فراونکلوس: ۲۳
 فرخ سیر: ۱۶۰
 فردوس انور قاضی، ڈاکٹر: ۲۹۶
 فرزدق: ۲۱۵
 فرگون: ۱۶۸
 فرمان فتح پوری، ڈاکٹر: ۳۳۲
 فرید الدین عطاء: ۹۰۶
 فریدہ خانم: ۱۵۱
 فریڈ چھپسن: ۲۲۳
 فضل حسین رامی: ۱۰۹، ۱۱۰
 فنا نوس آکوتی: ۲۳۶
 فیض احمد فیض: ۱۹۶، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸
 فیلڈنگ: ۱۷
ق
 قاسم جلال: ۲۰
 قاضی سجاد حسین، مولانا: ۲۲۳
 قاضی عبدالودود: ۷۸
 قدرت اللہ شوق: ۷۷
 غافر شہزاد: ۳۵۸، ۳۶۰، ۳۶۲
 غالب، اسد اللہ خان: ۱۳۳، ۱۴۰، ۱۴۲، ۱۴۵، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۵، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸
 غلام رسول مہر: ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۸۱، ۱۸۰، ۱۷۹، ۱۷۸
 غلام حسین ذوالقدر، ڈاکٹر: ۳۲۵
 غلام حیدر: ۱۲۷، ۱۲۸

ل

لارڈ لیک: ۲۸۱
لارڈ میکالے: ۲۲۶
لاکان: ۲۸
لبید: ۲۱۵

للہال جی: ۲۸۸
لنڈا بک: ۲۲۳
لنگر خان: ۲۷
لوجائے: ۱۰
لوماچ: ۲۷
لوئی پائزدھم: ۲۲۵
لینن: ۲۷
لیو یوس اینڈ روکیس: ۳۷۰
لچ: ۲۸۲

م

مارتاہ میکلن ٹوک، ڈاکٹر: ۲۲۲
مارلن منرو: ۲۵۳، ۲۵۱
مالک رام: ۷، ۱۷۴، ۱۸۳، ۱۷۸، ۱۷۸
ماں کل ایڈورڈ: ۲۵۰
متیں: ۲۱۲، ۲۱۷، ۲۲۰، ۲۱۹، ۲۱۸، ۲۱۸
محبیب، پروفیسر: ۳۳۷
مجید احمد: ۳۲۸، ۳۲۵
محمد احراق آئم: ۱۹
محمد اسلم: ۲۱
محمد اسماعیل، مولوی: ۳۲
محمد عظیم، مولوی: ۱۹، ۲۰
محمد اکبر، شہنشاہ: ۲۸۰
محمد امان الحق، مولوی: ۳۰
محمد امیر الدین حسن آرام: ۱۹

قدرت اللہ شہزاد: ۲۱
قرۃ اعین حیدر: ۳۹۵، ۲۸، ۲۷
قطب الدین لنگاہ: ۲۷
قلى قطب شاہ: ۱۳
قرر کیس، ڈاکٹر: ۳۷۷

ک

کارل جملاء، ڈاکٹر: ۱۲۲، ۱۲۱، ۱۲۰
کارل مارکس: ۳۳۰، ۲۶۲، ۱۲۳
کارل ووت: ۱۲۳
کارلس لیهانٹ: ۲۶۵
کالرج: ۷۰
کالی داس گپتا رضا: ۱۸۷، ۱۸۵، ۱۸۳، ۱۸۱
کرشنیا او سٹر ہیلڈ، ڈاکٹر: ۲۳
کریم احمد فضلی: ۳۹۶
کنفیوشس: ۲۶۵

گ

گارشا مارکیز: ۲۰
گبن: ۱۳۲
گدو ڈوم: ۲۸۵
گریرس: ۱۶۸، ۱۶۶، ۱۶۴، ۱۶۳، ۱۶۲، ۱۶۱، ۱۶۰
گستاخ فلاہیب: ۳۷۳
گل خان نصیر: ۲۷
گل کرسٹ: ۱۶۸، ۱۶۱
گل محمد صادق جیل: ۱۹
گنتر گراس: ۱۹۹
گوبند سہائے، بابو: ۳۱
گوتم بدھ: ۳۷۶
گیاتری چکروتی: ۲۸

- محمد غزنوی: ۷
۳۵۰، ۳۲۶، ۲۷
خندوم زاده حسن محمود: ۱۱۰
مرزا ارشد گورگانی: ۲۰
مرزا طبریگ: ۳۹۶
مرزا فاخرکیم: ۷۸
مرزا کامران: ۲۷۹، ۲۷۷
مرزا محمد اختر: ۲۰
مرزا مظہر جان جانا: ۷۳
مستنصر حسین تاریخ: ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۴، ۳۹۷، ۳۹۶، ۳۹۵، ۳۹۳، ۳۹۱، ۳۹۰، ۳۹۸، ۳۹۹، ۳۹۸
محمد حسن عسکری: ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸
مصطفی بارنس: ۲۸۵
مسرت کلانچوی: ۲۱
مسری شاپین منور احمد: ۱۰، ۱۱، ۱۱۱
مشتاق احمد زاهدی: ۱۹
مشقق خواجه: ۷۷
مشہود رضوی: ۲۰
معاویہ بن ابوسعیان: ۳۲۸
مفتی غلام سرو لاہوری: ۳۲۳
ملکین: ۸۰
ملشن: ۱۵۲
ملک داد فلاتی: ۲۸۲
ملک راج آندر: ۶۸
ملک سہرا ب داودزی: ۷۷
ملکہ کیتھرائی ڈ مدیچی: ۲۲۵
متاز احت، مولوی: ۳۰، ۳۸
متاز شیریں: ۲۹۷، ۲۹۵
متاز علی، غشی: ۱۸۰
منتو، سعادت حسن: ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۲۹۰، ۲۹۹، ۲۹۸، ۲۹۷
محمد باقر، ڈاکٹر: ۳۲۳
محمد بخش: ۳۶۲
محمد بخش شاطر: ۱۹
محمد بقا اکبر آبادی: ۷
محمد بن قاسم: ۲۷۵
محمد بن ہارون: ۲۷۵
محمد بن ہارون: ۲۷۵
محمد تغلق: ۳۳۲، ۳۳۳
محمد حبیب، پروفیسر: ۳۶۲
محمد حسن، ڈاکٹر: ۳۰۰
محمد حسن، ملا: ۲۸۵، ۲۸۳
محمد حنیف: ۱۸۱
محمد خالد اختر: ۲۰
محمد خال جو نجیب: ۱۰۲، ۹۱
محمد خزانی، ڈاکٹر: ۲۲۶، ۲۲۵، ۲۲۴
محمد سلیمان ملک، ڈاکٹر: ۲۱
محمد شاہ: ۲۸۰، ۲۷۹
محمد صدیق انصاری: ۹۲، ۹۱
محمد عارف، تاریخ: ۱۹
محمد علی جناح، قائد عظمی: ۱۸
محمد کاظم کامران، پروفیسر: ۲۲۷
محمد کریم بخش، مولوی: ۳۵
محمد یاسین خان ڈلو: ۹۲، ۹۳، ۸۸
محمد یعقوب، مولانا الحاج: ۲۸۹
محمد حسین خاں: ۱۸۰
محمد عاصم بٹ: ۳۹۶
محمد علی افسوس: ۲۰

- میاں محمد افضل حیات: ۷۸، ۹۱، ۹۲، ۱۰۲
مشی دوست رائے: ۲۰
مشی حجاد حسین: ۱۷
مشی سرفراز حسین: ۱۷
مشی شیعورزان: ۱۸۰، ۱۸۱
مشی محمد انور فیروز: ۲۰
منور جیل: ۲۰
موپال: ۲۸
مولانا حسام الدین ملتانی: ۳۶۱
مولانا عبداللہ سندھی: ۳۷۲
مولانا منظور احمد چنیوٹی: ۸۷، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳
مولوی ساجد: ۸۰
مولوی سراج الدین: ۱۷۱
مولوی شمس الدین: ۲۰
مولوی عبدالحق: ۱۵۹، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵
مولوی غلام احمد اختر: ۱۹
مولوی محمد عظیم: ۲۰
مولوی محمد حفیظ الرحمن حفیظ: ۲۰
مولوی محمد دین: ۲۰
مولوی نذیر احمد: ۱۷
مؤمن خان مؤمن: ۱۹
موہن لعل مونج: ۱۹
موہن لعل، پنڈت: ۳۹، ۳۱
مہاراجہ دینج سر: ۳۷
مہر عبدالحق، ڈاکٹر: ۲۷
مہربان خان رند: ۸۰
میاں ریاض حشمت جنگوئہ: ۷۸، ۸۷، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۱۰
میاں شریف: ۸۹
میاں کمال خان لایکا: ۱۰۱
- میاں یار محمد خان کاہوڑا: ۲۸۰
میاں یار محمد خان: ۲۸۰
میر احمد خان اول: ۲۷۸
میر احمد خان ثانی: ۲۷۹
میر احمد یار خان، خان آف قلات: ۲۷۸، ۲۸۲، ۲۸۳
میر چاکر: ۲۷۷
میر سمندر خان: ۲۷۸
میر عبد اللہ: ۲۷۹
میر قمر: ۲۷۸
میر محبت خان: ۲۸۰
میر محرب خان: ۲۸۸، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۵
میر نصیر خان احمد زئی: ۲۷۸
میر نصیر خان نوری: ۲۸۲
میراں جی: ۲۷۷
میرن خان: ۲۷۷
میر نصیر خان: ۲۸۰
میں: ۲۸۳

ن

- نواب یوسف علی خاں بہادر: ۱۸۰
نواز کاوش، ڈاکٹر: ۲۰
نواز کاوش، ڈاکٹر: ۱۳۰
نور احمد چشتی: ۳۶۲
نور محمد: ۲۷۸
نور محمد خاں علی زئی: ۲۸۰
نور محمد گنجابوی، مولانا: ۲۸۲
نور الازماں اونج: ۲۰
نوشی گیلانی: ۲۰۱، ۲۰۲
نول کشور، مشنی: ۲۲، ۲۳، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳
نویار خیخ پوری: ۱۵۲
- و
وارث علوی: ۲۹۵
والٹر سکاٹ، سر: ۱۷
والیٹر: ۲۷۱
وجاہت مسعود: ۲۲۷
ورجینا ولف: ۳۹۵
ورقہ بن نوافل: ۲۰۲
وزیر احسان عابدی، پروفیسر: ۱۷۸، ۱۷۹
وکٹوریہ دمک: ۱۲۳
ولی دکنی: ۱۳، ۲۳
ولیم جونز، سر: ۲۲۵
ولیم شیکسپر: ۱۷۵
ولیم ہنتر، سر: ۲۷
ولید بن عبد الملک: ۲۷۵
ولیم میری ویر: ۲۸۳
وپکورکی: ۱۶۹
ویدالنکار: ۱۶۹
- ن-م راشد: ۳۶۵
نادر شاہ: ۸۰، ۸۱، ۲۷۵، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵
ناجح، امام بخش: ۲۰، ۱۹
ناصر عباس نیر، ڈاکٹر: ۱۳۷، ۱۳۵
ناہید قمر: ۲۰
نپولین: ۲۳۶، ۷۱
شاراحم فاروقی، پروفیسر: ۳۷۷، ۱۷۵
شاراحم، مولوی: ۲۱
نجاشی: ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۵، ۲۰۸، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۰۹، ۲۰۸، ۲۰۵
نجفہ تائش الوری: ۷۷، ۸۰، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۱۱۰، ۱۱۱
نجیب احمد: ۱۳۵
نجیب جمال، ڈاکٹر: ۲۰، ۱۹۱
ندرت: ۸۰
نصراللہ خاں خوییگی: ۷۹، ۸۰
نصراللہ خاں ناصر: ۲۰
نصریل ملک: ۲۲۷
نصر الدین ہاشمی: ۳۲۱، ۲۷۳
نظام الملک آصف جاہ: ۲۷۹
نظایم گنجوی: ۳۷۰
نظیر اختر: ۳۰۹
نظیر لہ صیانوی، اصغر حسین خاں: ۱۸۲، ۱۸۱
نقطویہ: ۲۱۸
نواب آزاد: ۱۷
نواب جل حسین خاں: ۱۸۰
نواب شجاع الدولہ: ۱۷
نواب فخر الدین محمد خاں بہادر: ۱۷۸
نواب مصطفیٰ خاں: ۱۸۰
نواب محمود: ۳۵۵

ی

- هارون بن موسی: ۲۰۵
 همایوں، شہنشاہ: ۲۸۰
 هنری پوگر، لیفٹیننٹ: ۲۸۲
 هنری چہارم: ۲۲۵
 هنری کنجز: ۱۹۷، ۱۹۶، ۱۹۵
 هس ہارڈر، ڈاکٹر: ۲۲
 ہومر: ۳۷۰
 ہیڈن وہائث: ۲۸
 ہیبت خان: ۲۷
 ہیوگز: ۲۸۳

- یاس یگانہ چنگیزی: ۳۱۵
 یکتا، حکیم سید احمد علی خاں: ۸۱
 یوسف جمال انصاری: ۱۸۱
 یوسف حسن: ۳۰۹، ۳۰۷
 یوگ: ۱۱
 یوسف خان میںگل: ۲۸۹
 آتش، حیر علی: ۲۰، ۱۹
 آغا سکندر مہدی: ۲۰